

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Advocatvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

ad hoc, tenetur & ipse satisfacere.

⁸ **Q**UOD si mittunt secretè ad hospitali-
tale? Dico, quòd possunt mittere, nè
adulteriù manifestetur, quia propter
hoc facta sunt hospitalia puerorum.
Tamen si adulteri sunt diuines, tenen-
tur hospitali secretè satisfacere in ex-
pensis, & dare operam bono modo, vt
puer instruat. Secus quando sunt
pauperes: quia propter pauperes prin-
cipaliter sunt instituta huiusmodi lo-
ca. secundum Cale. ibi. & Arc. Flo. vbi
suprà, cap. 7. nullo tamen modo de-
bent querere mortem puei propter
scandalum euitandum. argu. 22. q. 1.
ca. faciat.

⁹ **S**PERVS si credit matri dicenti
ipsum esse spurium (licet non teneatur
credere) debet renunciare hæredita-
ti bono modo, sine tamen scandalo
matri, aliter non esset tutus in con-
scientia: quia alienù teneret cum ma-
la fide. secundum Pa. in d. ca. officij.
De his autem, quæ consumpsit quan-
diu fuit in bona fide, credens non esse
spurium, non tenetur restituendo
satisfacere. C. de rei ven. l. 1. & secun-
dum Hosti. secus, postquam habet cõ-
scientiam læsam. vt in ca. literas. de
rest. spolia. Omne enim quòd est con-
tra conscientiam, ædificat ad ge-
hennam, secundum glo. ad Ro. 9.

¹⁰ **S**I vir legitimos habet filios, viuente
vxoie aliam ducat, scientem impe-
dimentum filij ex ea generati. secun-
dum Veruer. tenentur restituere totam
hæreditatem filijs primi matrimo-
nij cum fructibus mala fide con-
sumptis, quamuis ex hoc oporteat eos
mendicare, nisi bona fide completa sit
legitima præscriptio, maxime etiam si
post completam præscriptionem re-
tinent bonam fidem, non tenentur,
neque etiam si post præscriptionem,
probetur eos non esse legitimos, &
incepit currere præscriptio, quando
ceperunt reputari legitimi. c. per tuas
de prob.

¹¹ **M**VLIER filios susceptos de adul-
terio, potest sibi hæredes instituere,
quia non prohibetur, reseruata ta-
men legitima parte liberis suis, ni-

si repugnet huic regionis consuetu-
do, secundum Albe. & Sum. conf.
l. 2. tit. 5.

¹² **A**DULTERIVM dicitur publi-
cum, secundum Pa. in c. intelleximus.
de adul. quando adultera stat in do-
mo cum concubinario, & conuincit-
tur de adulterio notoriè, quando ha-
bet eam in mensa, in domo, in lecto,
de coha. clerici. c. tua. c. si. Item quãdo
vir, & mulier deprehenduntur in la-
tebris se osculantes, & huiusmodi a-
ctus adulterio propinquos facientes.
Facit l. si quis non dicam. C. de Episc.
& cleti. Item quando passim admittit
viros pro adulterio. l. palam. ff. de rit.
nupt. Pœna lapidationis imposita e-
rat mulieribus adulteris, & non vi-
ris. Leui. 20. quia secundum Aug. mu-
lier plura habet retrahentia à peccato
quàm vir, videlicet custodiam viri,
confusionem mundi, & prolis incer-
titudinem.

ADVOCATVS.

¹ **A**DVOCARE prohibitus nõ cen-
setur prohibitus in camera con-
sulere, vel allegationes in scriptis face-
re, secundum Pa. in rub. de postulan.
quia aduocatus proprie dicitur, qui
in iudicio apud eum, qui præstet iuris-
dictioni, sui, vel amici desiderium ex-
ponit, vel alterius desiderio contradic-
cit secundum doct. in l. Paulus. la. 1.
ff. de postulatio.

² **A**DVOCATVS debet esse iurispe-
ritus, & saltem per quinquenniù stu-
diuisse, doctorumq; iuramento proba-
tus. l. nemini. C. de adi. iudi.

³ **Q**UAMVIS multi sint, qui aduo-
care prohibentur, tamen quidã sunt,
qui sine peccato aduocare nõ possunt,
& primò hæretici, propter suspensionem
hæresis, de hæret. c. excommunicauim-
us. el. 1. Secundo, excommunicati. 2.
q. 3. c. excommunicatos. Et iudex eos
admittens grauiter peccat. in d. c. ex-
communicauimus. Similiter nec infi-
deles amittendi sunt.

⁴ **E**PISCOPVS, & superiores nõ pos-
sunt aduocare coram ecclesiastico, vel
ciuili iudice. c. te quidem. n. q. 1. ra-
tione irreuerentiæ, & occupationis.

⁵ **S**A CER-

5 SACERDOTES non possunt similiter aduocare, nisi in quatuor casibus, videlicet pro se, pro sua ecclesia, pro personis coniunctis vsq; ad quartum gradum, quando scilicet alium, vel ita bonum, habere non possunt. Pro miserabilibus etiam personis, que scilicet per se proprias causas ministrare non possunt, vel ecclesiastico auxilio indigent. ca. sacerdotibus. ne cle. vel mona. Ec in glo. 14. q. 5. c. de nique. In criminali vero coram seculari iudice nullo modo possunt. c. sententiam. ne cle. vel mon. Non tamen propter hoc diuinum officium omit tan. ar. d. si. cap. clericus.

6 CLERICI qui sunt in sacris, & qui sunt in minoribus, si tamen sunt beneficiati, coram iudice seculari non possunt aduocare, nisi in quatuor prædictis casibus. c. cum sacerdotes. de postu. coram vero ecclesiastico possunt, vt satis videtur. arg. in c. clerici de postu. quia videtur tantum episcopis & sacerdotibus interdictum coram vtroque, nisi vt dictum est. Si vero in minoribus constituti, non sunt beneficiati, in causa ciuili possunt aduocare, tã corã seculari iudice nullo modo possunt in d. c. sententiam. ne cle. vel mona. Et hoc tutius est, quamuis quidam dicant, quod pro reis possunt postulare, appellare, & appellationes prosequi.

7 CLERICVS potest esse procurator laici in foro seculari, secundum Ab. in c. per venerabilem qui fil. sint le. in vna causa, & iura prohibetia talis procuracionem, debent intelligi de procuratore generali, & ita voluit Inn. in c. vni. de oblig. ad factio. Ex hoc sequitur, quod clericus in foro seculari potest esse procurator clerici à fortiori. Ita concludit Pa. in d. cap. per venerabilem.

8 RELIGIOSVS non potest procurare, nisi hæc duo concurrant, videlicet utilitas monasterij, & imperiũ Abatis. de post. c. ex parte. Et extenditur ad canonicos seculares, vt ibi. Necessè est hæc duo concurrere, secundum Pan. & tunc possunt etiam coram iu-

dice seculari, in causa ciuili tantum procurare. Non tamen licet pro luero applicando monasterio, secundum lo. And. quamuis aliqui dicant posse. Pa. tamen in d. cap. ex parte. dicit forte magis æquum, & honestum abstinere.

9 HABENS beneficium in duabus ecclesijs, potest aduocare pro vna contra aliam. Primò, si in vna est prælatus, potest ratione prælationis secundum Inno. in c. si. de postu. Secundò, si necessario fungatur officio instatutorum, potest; vt dicit In. in d. c. si. Tertiò, si pro priori agit contra secundam. de iureiur. c. tuam.

10 ADVOCATVM dare tenetur iudex illis, qui propter paupertatem, vel potentiam aduersæ partis habere non possunt. ff. de offi. con. l. nec quequã. §. sine. Et si aduocatus iustus à iudice hoc facere renuat, sine causa, potest per iudicem ab officio aduocationis perpetuò remoueri. C. eod. tit. l. prouidendum intellige tamen, si ei competens salarium constituatur.

11 ADVOCATVS, & procurator peccant assumentes causam iniustam defendendam scienter, siue ad vincendum siue non, siue ad concordandum, siue ad differendum, seu aliter, & si caput aliquod iustum capiant, vt iustum impediunt, vel differant, aut peruertant. Si non vult, vel negligit scrutari merita causæ, sed qualiscunque sit, assumit tuendam, & non curat, an quod assumit sit iustum, vel non, quod contra charitatem est. Si prosequitur causam iniustam, quã à principio iustam credebat. Hæc enim prosecutio, iniuriam infert proximo, debet enim deferere causam, & monere partem vt cedat. Si negligit studere, & adhibere debita remedia causæ; secundum quod potuit, & debuit. Si non manifestat suo clientulo causam esse iniustam, quam ipse iustam credit: sic enim iniuriam facit clientulo, & aduersario. Si docet clientulum dicere falsum, vel dolose incedere. Si exigit à clientulo plusquam debet. In omnibus his casibus peccatum mortale interuenit manifestè.

nifeste, quia contra iustitiam charita-
temque agitur, nisi nocumentum a-
deo esset paruum: vt ratione actus im-
perfecti, ad veniale reduceretur. Hæc
secundum Caie. ibi. in sum. Et tenetur
de damnis, &c.

¹² **ADVOCATUS** nolens aduocare
in causa pauperis in extrema necessi-
tate, & potens, mortaliter peccat, sicut
in alijs operibus misericordie est: se-
cundum Th. secunda secunda. 4. 7. a.
1. & Caie. in sum ibi.

¹³ **NON** potest aduocatus sine vitio
ingratiitudinis aduocare contra eum,
à quo beneficium recepit argumen. in
capit. fin. de postu. Excipe nisi pro se,
vel sibi. coniunctis, vel miserabilibus
agat. secundum Speculat. titul. de ad-
uocato.

¹⁴ **ADVOCATO**, seu procuratori nõ
licet facere pactum de quota litis, ne-
que etiam de certa quantitate, vel re,
cum hac cõditione. si vincat. l. si qui.
C. de postu. Est enim eadem ratio si-
cut de quota litis promissione, quæ
ideo prohibita est, ne per fas, & ne-
fas, ad victoriam causæ intendat, vt
promissum consequi possit. Licet tam-
en ei pro mercede promittere quid
certum, siue quantitatem, vel rem,
siue vincat, siue non, etiã si vltra hoc,
aliquid parui munituli promitta-
tur, quia in hoc ratio prohibitionis
cessat.

¹⁵ **ADVOCATUS** & procurator in
vna causa non possunt accipere sala-
riũ, quod excedat sex aureos. ff. de var.
& extraordin. cogni. l. i. nec possunt
facere contractum causa incepta, &
nõ finita cum clientulo. 3. c. 7. §. item
si quis.

¹⁶ **S**i litigator promisit cõtum si vin-
cat, si verò non vincat. 50. secundum
Spec. pacta seruantur. Et si lis per con-
cordiam, vel alio modo terminetur,
ita quòd aduocatus, & procurator nõ
perficiant, debent habere de salario,
vel de promisso, secundum proportio-
nem litis, de æquitate.

¹⁷ **SALARIATVS** de publico, non
potest aliquid accipere à litigantibus,
sicut nec medicus ab infirmis, quãuis

à sanis possit accipere: secundum Pan-
c. i. de postu. post Innoc. quia talia sa-
laria sunt constituta pro litigantibus,
& infirmis.

¹⁸ **ADVOCATUS** deferens causam,
ex causa, quam prius potuit prouide-
re, suæ imperitiæ imputatur. Si autem
deserat ex causa noua & repentina, vt
quia clientulus aliquid confessus est
contra se, habebit salarium nihilomi-
nus. ff. de va. mu. l. pe. §. si.

¹⁹ **ADVOCATUS** habens iustã cau-
sam, licitè potest decipere aduersariũ.
gl. in c. dominus noster. 17. q. 2. & 11.
q. 2. c. vile. Intellige dummodò non
apponat falsas allegationes, aut faciat
aliquid de se malum, vt sunt menda-
cia, & huiusmodi: licet enim cauilla-
tiones cauillationibus retundere: se-
cundum gloss. in capit. cupientes. de
elect. in 6.

²⁰ **ADVOCATUS** vbi scit iustitiã,
vel iniustitiam causæ: non potest pro
vtraque parte aduocare, quia semper ex
vna parte tueretur iniustam causam
scienter, quod non licet vt supra di-
ctum est. §. 11. Si verò est in dubio, si-
cut tueri singulas potest, ita etiam
vtraque partes, quia in casu dubio
patrocinari potest: secundum Rod.
quod Sil. ibi. §. 13. limitat in diuersis
articulis, & diuersa instantia. vt si pro
vna parte aduocat in causa principa-
li, pro alia in causa appellationis, ca-
uendo tamen à scandalo pusillorum.
Specul. titul. de aduoc. Sed in eadem
instantia, etiam in dubijs, hoc fieri
non potest, tum quia rarissimè po-
test fieri sine scandalo, detrimentõ-
que famæ, tum quia videtur impossi-
bile, quòd visa materia, habeatur bo-
na fides de vtraque causa, tum quia
oportebit allegare contraria, & alle-
gans contraria non est audiendus: vt
in l. i. Ca. de fart. & l. precum. Ca. de
li. ca. de appellation. capitul. sollicitu-
dinem.

²¹ **ADVOCATUS** potest aduocate
contra rempublicam à qua salariũ re-
cipit, quia salarium non est benefi-
cium gratuitum, sed merces: secun-
dum Spec. tit. de aduo. quamuis con-
tratium

c tratium

erarium teneat Bart. l. 2. C. de aduoc. diuer. iud.

²² **ADVOCANTES** scienter pro excommunicato nominatum in crimine, pro quo fuit excommunicatus, sunt excommunicati, quia participant in crimine criminoso. infra excommunicatio. §. 25. Similiter si hæreticis præstent patrocinium: & possunt contra eos inquisitores procedere, & sunt suspensi ab officio. cap. si aduersus de hæretic. Quædam persone prohibentur per canones aduocare, infames scilicet, surdi, muti, cæci penitus, perpetuo furiosi, impuberes vsque ad annum 18. seruus, femina, passus voluntariè muliebricia, & alij. de quibus in l. 1. ff. de postu. & 3. q. 7. c. infames. §. tria.

AFFINITAS, infra, vbi Impedimentum.

AGRESTA.

AGRESTA non est vinum, ideo in ipsa non potest confici sanguis Christi, est enim in via generationis: cum multo tamen potest confici, quia iam species vini completa est, quando non fit decens cum multo confici, quia non est adhuc purgatum. Ex S. Tho. 4. sen. d. 11. q. 2. a. 3. q. 3.

ALCHYMIA.

¹ **ALCHYMIÆ** ars secundum se non est illicita, si fiat sine fraude, nec est peccatum vendere per alchymiam factum pro re, quæ est, sicut de alijs rebus artificialibus. Non tamen licet vendere illud pro re, quæ apparet, quæ in veritate non est, quoniam hoc est decipere proximum: secundum Caiet. ibi.

² **SI** per alchymiam verum aurum possit fieri non esse illicitum vendere illud pro vero auro: secundum Th. secunda secundæ. q. 77. ar. 2. ad 1. An autem hoc sit possibile, dubitationem habet. Apud S. Thom. non habemus, quod verum aurum per artem possit fieri, licet secunda secundæ, vbi supra, dicat, quod si fiat verum aurum, potest vendi: sed potius videtur dicere in 1. d. 7. q. 3. a. 1. q. verum aurum per artem non possit fieri, propter suam

perfectionem, neque verum argentum. Hoc etiam tenet de deposi. q. 6. a. 1. ad 18. potest tamen fieri aliquid, quod est propinquum auro & argento. Caiet. tamen in secunda secundæ, vbi supra, dicit quod S. Thom. non reputat impossibile, per alchymiam fieri verum aurum & argentum. Quando ergo dicit, quod non potest fieri, dicit quia nunquam, aut raro fit, potest tamen fieri ab habente veram artem, si talis esset.

³ **OLDRADVS** in conf. 69. tenet etiam quod hæc ars est licita, dum modo non fiat per artem magicam, vel aliam artem, legibus odiosam. l. vnica. C. de 3. thesaur. vnde Angel. ibi videtur tenere, quod hæc ars sit simpliciter damnanda, propter rationes quas ibi adducit.

ALIENATIO.

¹ **ALIENATIO** est actus, per quem transfertur dominium, si proprie sumatur C. de fund. dor. l. 1. sumpta vero communiter, includit emphiteosim, locationem ad longum tempus, venditionem sub conditione, donationem, venditionem, permutationem, ac perpetuum contractum. in c. nulli liceat. de reb. eccl. non alien. & in materia odiosa capiemus proprie, & strictè, in materia fauorabili largè, & communiter secundum Panor. ibidem.

² **CVI** prohibetur alienatio, prohibetur etiam locatio, & fructuum venditio ad longum tempus. Panor. in d. c. nulli: & est text. cum glo. in cle. 1. de reb. ec. non alie. & Ioan. Andr. Modicum vero tempus quid sit: secundum gloss. in d. cle. relinquitur arbitrio iudicis, propter varias locorum consuetudines. Dicit tamen gloss. in l. 1. ff. de superfi. §. quod autè. quod modicum tempus est infra decennium, perpetuum autem est 30. annor. secundum gloss. 12. q. 1. in c. hoc ius. vel q. durat quantum diu viuit is, cui conceditur. c. præcariz. 10. q. 2. vel durat quantum pensio soluitur Inst. de loca. §. adeo, vel quod durat vsque ad quartam generationem. auth. de non alien. emphit. Verum tamen Paulus in extrauagat. quæ incipit